

APEL

Męczeńska śmierć ks. Jerzego Popiełuszki jest kolejnym krokiem na drodze terroru stosowanego przez podległą władzom PRL aparat represji przeciwko społeczeństwu polskiemu. Wskazanie trzech bezpośrednich sprawców morderstwa-funkcjonariuszy MSW - terroru tego nie powstrzyma.

W listopadzie 1980 r. zakłady pracy Regionu Mazowsze - a przede wszystkim Huta Warszawa, której kapelanem był ks. Jerzy - domagały się poddania MSW kontroli społecznej i pociągnięcia do odpowiedzialności wszystkich winnych stosowania terroru politycznego zbiorowego /1970 i 1976/ i indywidualnego. Od 13 XII 1981 lista aktów terroru wzrosła wielokrotnie. Metoda jego skutecznego powstrzymania jest ta sama: społeczna kontrola nad aparatem represji.

Zwracamy się od grobu ks. Jerzego do wszystkich członków "S" i do całego społeczeństwa polskiego z apelem o wywieranie stałego nacisku wszelkimi zgodnymi z prawem środkami na władze PRL dla powstrzymania terroru politycznego i poddanie społecznej kontroli całego podległego MSW aparatu.

3 XI 84, Warszawa Adam Michnik, Henryk Wujec, Zbigniew Romaszewski, Jacek Kuroń, Antoni Pietkiewicz, Andrzej Słowik, Jan Rulewski, Andrzej Rozpłochowski, Seweryn Jaworski, Małian Jurozyk, Jerzy Kropiwnicki, Witold Król, Andrzej Gwiazda, Janusz Onyszkiewicz, Janusz Pałubicki, Grzegorz Palka, Władysław Frasyniuk, Karol Modzelewski

POGRZEB KSIEDZA JERZEGO POPIELUSZKI

Kilkaset tysięcy ludzi oddało ostatni hołd ks. Jerzemu Popiełuszce, uczestnicząc 3 XI 84 r. w mszy świętej żałobnej i uroczystościach pogrzebowych. Stali we wszystkich ulicach wokół kościoła św. Stanisława Kostki - morze głów na pl. Wilsona, w Żaułku, na Felińskiego, Niegolewskiego, Hozjusza, Kossaka, Krasińskiego aż po Suzina, Filarecką, Toeplitza. Tłoczyli się na okolicznych dachach i balkonach. Ci, którzy nie zdołali podejść bliżej kościoła, zapalali znicze na trawnikach i chodnikach. Na Krasińskiego, na pl. Wilsona płonęły wysepki świeczek, największa w kształcie znaku Polski Walczącej, wśród nich plakaty, ulotki, odezwy. Przyjechały delegacje z całej Polski - od świtu szły na Żoliborz grupy z kwiatami i transparentami. Obecny był Lech Wałęsa oraz członkowie i eksperci Komisji Krajowej NSZZ "S". Przybył też korpus dyplomatyczny.

Z daleka widać było wieńce, kwiaty i transparenty, szczelnie zaskaniające parkan wokół kościoła. Treść kilkuset napisów na transparentach - większość literaturą "S" - świadczy, że ks. Jerzego Popiełuskę żegnało całe społeczeństwo i że jest to społeczeństwo solidarne: "Prowadź w miłości ku niepodległości. "Solidarność" Białystok"; "Uderzenie w serce narodu"; "Podchorążowie WOSP w głębokim bólu"; "Księżę Jerzy, przyrzekamy: razem z Tobą pokonać Czerwonego Smoka. "Solidarność Opole"; "Ruch "Odwaga i Prawda" im. Ks. Jerzego Popiełuszki Nowa Huta"; "Nowa Huta im. Solidarności"; "Kochanemu ks. Jerzemu dzieci ze szkół, podwórek i domów"; "Wyrwano nam serce, lecz nie oddamy duszy. "S" Polkolor"; "Patronowi "Solidarności" Toruń"; "Solidarni w bólu Węgrzy".

Msza święta koncelebrowana rozpoczęła się o 11-ej. Homilię wygłosił ks. Prymas kardynał J. Glemp. Na zakończenie jeden z księży zainicjował modlitwę powszechną: "Modlmy się za tych, którzy byli przedmiotem szczególnej troski ks. Jerzego: za wiernych z parafii św. Trójcy w Zabkach, Matki Bożej Królowej Polski w Aninie, Dzieciątka Jezus w Warszawie oraz św. Stanisława Kostki w Warszawie, za studentów medycyny, pielęgniarce i lekarzy, za pracowników Huty Warszawa, za świat pracy regionu Mazowsze. Niech ziarno Jego pracy wyda plon obfity - Ciebie prosimy, wysłuchaj nas Panie! Modlmy się, aby "Solidarność", która rozrosła się w narodzie jak mocne drzewo i czerpie z naszych serc i modlitw ożywcze soki mogła trwać i w końcu wydać dobry owoc, Ciebie prosimy, wysłuchaj nas, Panie!"

Nad trumną przemówili: ks. Ryszard Rumianek, kolega ks. Jerzego z seminarium; Karol Szadurski, przew. "S" Huty Warszawa; w imieniu świata kultury Andrzej Szczepkowski, prezes ZASP SPATIF oraz służby zdrowia dr Marian Jabłoński i p. Elżbieta Morawska; Lech Wałęsa, a na koniec - proboszcz parafii św. Stanisława Kostki ks. prałat Teofil Bogucki. Mimo że uroczystość

odbywała się w atmosferze największego smutku i powagi, przemówienia - zwłaszcza Andrzeja Szczepkowskiego, Lecha Wałęsy i ks. Boguckiego - przerywane były oklaskami i okrzykami. Lech Wałęsa powiedział:

"Wyznaczył mnie los, abym też pożegnał w paru słowach ks. Jerzego. Ofiara tej zbrodni prosi, żąda, zobowiązuje! Jednocześnie ofiara tej zbrodni prosi, żąda na dziś; prosi, żąda, zobowiązuje na jutro. Zgodnie z nauką i tym wszystkim, co głosił ks. Jerzy, wiemy, że dziś żąda i prosi, żebyśmy pokazali co z Jego lekcji zostało. Dziś jako chrześcijanie mamy pokazać wszystkie nasze cechy chrześcijańskie. Trudno w słowach oddać uczucie bólu i krzywdy, z jakim żegnamy dziś ks. Jerzego. Do apelu poległych za Polskę, do listy nazwisk, które widnieją na pomnikach Warszawy, Poznania, Wybrzeża, Śląska, dopisujemy nazwisko warszawskiego księdza z ziemi białostockiej, robotniczego kapelana. Padł ks. Jerzy ofiarą trwałej przemocy i nienawiści, której przeciwstawił zawsze dobro i prawdę.

Nad trumną naszego brata przyrzekamy, że nigdy tej śmierci nie zapomnimy! Zachowamy na zawsze w pamięci. Zachowamy na zawsze pamięć o ks. Jerzym, o Jego nauczaniu, o Jego służbie. Człowiek dobry i odważny, wspaniały kapłan, duszpasterz i trybun sprawy narodowej, całym swoim życiem dawał świadectwo jedności Kościoła i Narodu. Od sierpnia 1980 r. po ostatnie chwile swojego życia, od Huty Warszawa przez Gdańsk, Bytom, Jasną Górę i tyle jeszcze polskich miejsc świętych, aż po Bydgoszcz, towarzyszył "Solidarności" głosząc Słowo Boże i nauki Ojca Świętego, prowadząc nieustającą modlitwę w intencji Ojczyzny. Polska, która ma takich kapłanów i lud ofiarny, wierny, solidarny, nie zginęła i nie zginie.

Żegnamy Cię, słuگو Boży, przyrzekając, że nie ugnieemy się nigdy przed przemocą. Że będziemy solidarni w służbie Ojczyźnie, że prawdą na kłamstwo i dobrem na zło będziemy odpowiadać. Żegnamy Cię w skupieniu, z godnością i nadzieją na sprawiedliwy pokój społeczny w Ojczyźnie naszej.

Spoczywaj w spokoju. "Solidarność" żyje, bo Ty oddałeś za nią swoje życie".

Po uroczystościach, na pl. Wilsona przez ponad dwie godziny /od 14 do 16-ej/ trwała solidarnościowa manifestacja. Wśród wielkiego tłumu ciągnącego się od furty kościoła przy ul. Krasińskiego do przystanków na placu, przechodziły grupy z transparentami. Witano je okrzykami i oklaskami. Potem skandowano już bez przerwy chyba wszystkie hasła znane z ostatnich trzech lat. Zejście na jezdnię odgradzały podjeżdżające jeden za drugim autobusy. Zatrzymywały się przy przystankach i wzdłuż Mickiewicza do pl. Inwalidów. Część ludzi wsiadała, ale tworzyły się też pochody. Dochodziły do milicyjnej blokady przy Królewskiej, jeden dotarł do Alej Jeruzolimskich na wysokości Kruczej. Wszystkie przeszły koło Pałacu Mostowskich otoczonego funkcjonariuszami, stojącymi jeden obok drugiego i armatkami wodnymi.

O godz. 17-ej otwarto dostęp do grobu ks. Jerzego Popiełuszki. Znowu tłumy, w wolno przesuwającej się kolejce, przeszły przez dziedziniec kościoła.

Nie podano dotychczas do publicznej wiadomości wyników sekcji zwłok. Wg. informacji osób, które oglądały ciało i czytały protokół trwającej ok. 16 godzin sekcji, ciało ks. Jerzego Popiełuszki przebywało co najmniej 10 dni w wodzie. Stwierdzono ślad po zaciśniętej na szyi pętli, po uderzeniu w tył czaszki oraz liczne krwiaki i siniaki na całym ciele, pochodzące prawdopodobnie od uderzeń pięścią lub kopnięć. Sekcja nie przesądziła, czy ks. Popiełuszko został zabity przed wrzuceniem do wody.

ANEKS: List prof. E. Lipińskiego do W. Jaruzelskiego; Oświadczenie członków b. KOR; Apel MRK "S".

DODARBY DO NAS:

Mazowsze - Baza nr 15 z IX; CDN Głos Wolnego Robotnika nr 86 z 9 X, 87 z 16 X i 88 z 3 X; Informator ZWUT nr 17 z 25 IX; Verbum nr 7 z IX; Wyzwolenie nr 6; Hutnicy nr 62 z 23 VI; Wola nr 117 z 15 X i 118 z 22 X; Wolny Głos Ursusa nr 57 z 8 X; Solidarność Podziemna nr 143 z 20 IX, 144 z 27 IX, 145 z 4 X, 146 z 11 X i 147 z 18 X; Tygodnik Wojeunny nr 95 z 18 X; NAI nr 48 z 15 X; Wiadomości nr 121 z 21 X; Wiadomości Podlaskie nr 83/84 z VI-VII; Solidarność COBiRTK nr 53 z 22 X.

Bydgoszcz - Informator Bydgoski nr 65 z 16 X.

Dolny Śląsk - Pama nr 77-80 z 1 VII - 26 VIII i 81 z 26 VIII; Prawda z VIII; Hydrulek nr 19/33 z 18 IX; Iskra Wolności nr 62 z X; Pismo nr 69 z 16 VII; Fatamorgana nr 13/67 z 24 IX; Samarytanka nr 15 z IX; Solidarność Elwro nr 101/102 z 10-17 IX i 103 z 24 IX; Ogniwko nr 7 i 8; Odrodzenie nr 7/8 i 9; Solidarność Walcząca nr 86 z 9-16 IX, 88 z 7-14 X, 89 z 21-28 X; Wiadomości Bieżące - Ku Niepodległości nr 114 z 7 VII - 3 VIII i 115 z 4-17 VIII; Informator Okolicznościowy /JZS w Jelczu k. Oławy/ nr 2 z IX; Jednością Silni nr 32 z X; Odkłamano. Wiadomości Historyczne. Pismo dla młodzieży nr 1 z 17 IX - 17 X; Z dnia na dzień nr 337 z 17-20 X; Wyrostek Myśli nr 2 z IX.

Gdańsk - Nasz Czas nr 31: z "Solidarność" z 27 IX.

Łódź - Głos Łodzi nr 5 z 19 VIII, 6 z 9 IX i 7 z 30 IX; Solidarni. Wiadomości Wojeunny nr 133 z 11 VII; Rezydium nr 9 z 14 IX; Biuletyn Łódzki nr 56 z 8 VIII, 57 z 24 VIII, 59 z 26 IX i 60 z 12 X.

Małopolska - Kronika Małopolska nr 58 z 10 X; Biuletyn Niezależnej Służby Zdrowia nr 22 z VIII-IX; Hutnik nr 89 z 9 X; Samorządność nr 88 z 7-14 IX i 89 z 25 IX; Solidarność Podgórze, Łęgu, Skawiny, Wieliczki nr 15 z 12 IX; Janosik nr 68 z IX; Kurierek "P" nr 48 z 10 X; Promieniści nr 40 z 17 IX i 41 z 1 X; Homo Homini nr IX z X.

Region Południowo-Wschodni - Solidarność Tawa nr 63 z VII.

Region Śląsko-Dąbrowski - Górnik Polski nr 3 z VII; Wujek z IX; Front Robotniczy nr 1; Wolny Robotnik nr 21 z VIII; Manifestacja Gliwicka nr 49 z IX; Regionalny Informator "S" RIS nr 60 z VI, dodatek do nr 60 z VI i nr 65 z IX; Ośc BI RKW Delegatura w Jastrzębiu nr 8.

Region Środkowo-Wschodni - Informator Regionu nr 93 z 12 VII i 94 z 22 VIII.

Toruń - TIS nr 106 z 3 X, 107 z 10 X, 109 z 24 X i 110 z 25 X.

Wielkopolska - Solidarność Walcząca nr 20 z 19 VIII i 21 z 9 IX; Obserwator Wielkopolski nr 85 z IX.

Oraz: Solidarność Rolników nr 4/20 i Dożynki /Dodatek do pisma Solidarność Rolników nr 4/20; Strzelec. Pismo KPN nr 1-2 z 89 r.

Wydawnictwa książkowe: Lech Rejtan - Pax Sovietica. Niezależne Wydawnictwo Kopalni Śląskich; Józef Zink - Widziane z podziemia. Agencja Informacyjna SW; Robert van Voren - Psychiatria polityczna /ZEN/; Spojrzenie z drugiej strony. Relacja z Gdańska 1970, Biblioteka Promienistych; Marina Piłka - Deformacje w wykładzie historii w podręcznikach dla szkół średnich. Biblioteka Promienistych.